

MAJANDUSAASTA ARUANNE
01.01.2009 - 31.12.2009

Aruandekohustulase nimetus:	Riigikohus
Registrikood:	74001127
Tehingupartneri kood:	005001
Aadress:	Lossi 17, Tartu 50093
Telefon:	7309032
Fax:	7309003
E-post:	info@riigikohus.ee
Riigikohtu esimees:	Märt Rask
Riigikohtu direktor:	Kerdi Raud

SISUKORD

TEGEVUSARUANNE.....	3
1. RIIGIKOHTU PÕHITEGEVUS	3
2. ÜLEVAADE RIIGIKOHTU TÄHTSAMATEST MAJANDUSNÄITAJATEST	4
3. ÜLEVAADE TEGEVUSKAVA TÄITMISE ARUANDEST	6
4. ÜLEVAADE AVALIKE TEENUSTE KVALITEEDI PARANDAMISEST JA ORGANISATSIOONI ARENDAMISEST	12
5. HINNANG TEGEVUSKAVA ELLUVIIMISELE	12
6. HINNANG SISEKONTROLLISÜSTEEMI KOHTA.....	12
7. ÜLEVAADE RIIGIKOHTU VALITSEMISALAS OLNUD SIHTASUTUSE EESTI ÕIGUSKESKUS KOHTA	13
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE.....	14
TEGEVJUHTKONNA DEKLARATSIOON	14
BILANSS	15
TULEMIARUANNE.....	16
RAHAVOOGUDE ARUANNE	17
VARADE JA KOHUSTUSTE VAHE MUUTUSE ARUANNE.....	18
RIIGIEELARVE TÄITMISE ARUANNE 2009	19
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE KOOSTAMISEL KASUTATUD ARVESTUSMEETODID JA HINDAMISALUSED	20
RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD	23
LISA 1. RAHA JA SELLE EKVIVALENDID.....	23
LISA 2. TEHINGUD AVALIKU SEKTORI JA SIDUSÜKSUSTEGA	23
LISA 3. MUUD NÕUDED JA KOHUSTUSED.....	24
LISA 4. MATERIAALNE PÕHIVARA.....	25
LISA 5. IMMATERIAALNE PÕHIVARA	26
LISA 6. ERALDISED JA TINGIMUSLIKUD KOHUSTUSED	26
LISA 7. TEGEVUSTULUD	27
LISA 8. TÖÖJÕUKULUD.....	27
LISA 9. MAJANDAMISKULUD.....	28
LISA 10. SIIRDED.....	28
LISA 11. SELGITUSED EELARVE TÄITMISE ARUANDE KOHTA	29
ALLKIRJAD MAJANDUSAASTA ARUANDELE.....	30

TEGEVUSARUANNE

1. Riigikohtu põhitegevus

Riigikohus on Eesti Vabariigi kõrgeim kohus, mille pädevus ja ülesanded on sätestatud põhiseaduses, kohtute seaduses ja kohtumenetluse seadustes. Põhiseaduse kohaselt on Riigikohus kassatsioonikohus ja põhiseaduslikkuse järelevalve kohus.

Riigikohtu pädevuses on:

- põhiseaduslikkuse järelevalve kohtu ülesannete täitmine;
- kassatsiooni korras kohtulahendite peale esitatud kaebuste läbivaatamine;
- teistmisavalduste läbivaatamine;
- muude seadustest tulenevate ülesannete täitmine.

Lisaks kassatsiooni- ja põhiseaduslikkuse järelevalve kohtu funktsioonidele täidab Riigikohus muid seadusest tulenevaid ülesandeid. Kohtute seadusest tulenevalt vastutab Riigikohtu esimees kohtukorralduse, õigusemõistmise ja seaduste ühetaolise kohaldamise eest, korraldab kõigi kohtuastmete kohtunike personaliarestust, teeb seaduses ettenähtud järelevalvet, sh on tal distsiplinaarmenetluse algatamise õigus kõigi kohtunike suhtes. Riigikohtu üldkogu teeb Vabariigi Presidendile ettepaneku esimese ja teise astme kohtunike ametisse nimetamiseks ja kohtuniku ametist vabastamiseks. Riigikohtu juures tegutseb kohtunikukandidaadiks ja kohtunikuks kandideerijate valiku ning nn noorkohtunike¹ töö jälgimisega tegelev kohtunikueksamikomisjon ja kohtunike distsiplinaarkolleegium. Riigikohtu koolitusosakond teenindab kohtunike koolitusnõukogu, mis vastutab kõigi kohtuastmete kohtunike koolituse eest. Kohtunike koolituse aluseks on koolitusnõukogu poolt kinnitatavad kohtunike koolituse strateegia ja iga-aastased koolitusprogrammid ning kohtunikueksami programm.

---

¹ Alla kolme aastase ametistaažiga kohtunikud.

2. Ülevaade Riigikohtu tähtsamatest majandusnäitajatest

Bilansi näitajad	2009	2008	2007	2006	2005
Varad aasta lõpus	29226160	30975143	27922748	21423217	33197131
Kohustused aasta lõpus	206068100	144447478	2771833	2333276	1422992
Varade ja kohustuste vahe aasta lõpus	176841940	113472335	25150915	19089941	31774139
Tulemiarunde näitajad					
Tegevustulud	3726592	1741511	1415492	3651602	1318745
Tegevuskulud	-115260622	-72400265	-54065417	-44921090	-37642332
Tegevustulem	-111534030	-70658754	-52649925	-41269488	-36323587
Finantstulud ja -kulud	-8600037	12756	-264738	- 11 319	73520
Muud näitajad					
Töötajate keskmine arv (inimest taandatuna täistööajale)	106,7	94,6	86	92	81
Põhivarainvesteeringud	572899	6413598	2051509	329590	406729
Eelarve ja selle täitmise näitajad					
Lõplik eelarve tulude maht	1442076	2327050	1147000	7755000	1347000
Eelarve tulude täitmine	4965916	1749870	1316743	9808456	1316743
Lõplik eelarve kulude maht	65469463	77282426	69980400	47813345	40413186
Eelarve kulude täitmine	62454687	74311483	54829336	39378228	38871864

Bilansi varad vähenesid võrreldes eelneva aastaga 1,75 miljonit krooni. Tarkvarasse ja selle arendamisse investeeriti 383,6 tuhat krooni. Müügiotel olnud Pangodi õppekeskus realiseeriti 2009. aasta jaanuarikuus 3,05 miljoni krooni eest. Septembrikuus viidi lõpule Sihtasutus Eesti Õiguskeskuse likvideerimine ning vara jaotati õigustatud saajate vahel vastavalt kokkuleppele.

Kohustustest moodustavad valdava osa kohtunike ja teenistujate pensionieraldised, teenistujate puhkuste reserv ja kaitsjonid. Kohustuste suurenemine võrdluses eelnevate aastatega on tingitud pensionieraldiste arvestuse metoodika muudatusest juba alates aastast 2008 - esmakordselt võeti 31.12.2008 arvele nii juba pensionile jäänud kui ka töötavate kohtunike eripensionid, 31.12.2009 võeti arvele ka töötajate pensionieraldised. Seisuga 31.12.2009 on lühiajalisi pensionieraldisi arvel 5,5 miljoni krooni ulatuses ja pikaajalisi 195 miljoni krooni ulatuses.

Tegevustulude osas oli suurenemine võrreldes 2008 aastaga ligikaudu 2 miljonit krooni. Pangodi õppekeskuse müügist saadi 1,5 miljonit krooni tulu, kaitsjoneid laekus 1,8 miljonit

krooni, teenuste müük moodustas 144 tuhat krooni ning tegevuskulude välismaise sihtfinantseerimisena võeti üles nõudeid 241 tuhande krooni ulatuses.

Tegevuskulud suurenesid võrreldes 2008. aastaga 42,9 miljonit krooni. Kasvu mõjutas eelkõige pensionieraldiste arvestus, aga ka Sihtasutus Eesti Õiguskeskuse likvideerimisega koolitusfunktsiooni lisandumine alates jaanuarist 2009. Kuna hoone Lossi 19 anti seoses sihtasutuse likvideerimisega tagasi Riigikohtu bilanssi ja sinna paigutati koolitus-, personali- ja õigusteabeosakond, siis suurenesid ka hoonetega seotud majandamiskulud võrreldes eelmise aastaga 405 tuhat krooni. Õppevahendite ja koolitusega seotud kulud moodustasid 2009. aastal 550 tuhat krooni.

2009. aastal oli Riigikohtu struktuuris 109 ametikohta, sh 19 riigikohtuniku kohta. Uutest ametikohtadest (8) täideti 2009. aastal 8. 2009. aasta jooksul lahkus Riigikohtu teenistusest 4 ametnikku. Riigikohtu teenistujate keskmine arv 2009 aasta jooksul oli 106,7. Teenistussuhe oli peatatud 7 ametnikul. Riigikohtu teenistujate, kelle teenistussuhe ei olnud peatatud, keskmine arv taandatuna täistööajale oli 2009. aastal 103,4. 31.12.2009 seisuga oli Riigikohtu töötajate arv 116, sh oli 31.12.2009 seisuga teenistussuhe peatunud 6 ametnikul. 2009. aastal oli Riigikohtus ametis ka 2 koosseisuvälist töötajat, kellele maksti kokku töötasuna 203 tuhat krooni. Lektoritele makstavate tasudega seoses on ajutiste lepinguliste töötajate töötasu võrreldes eelmise aastaga suurem 401 tuhat krooni. Eripensionid ja pensionisuurendused moodustasid 2009. aastal 56,9 miljonit krooni.

Ühtekokku arvestati 2009. aastal töötasusid summas 91 588 679 krooni, sh 13 988 466 krooni kohtunike töö- ja puhkusetasudeks ning 51 075 677 krooni eripensioniteks ja pensionisuurendusteks.

Riigikogu ja Vabariigi presidendi poolt nimetatavate riigiametnike ametipalkade seaduse kohaselt oli Riigikohtu esimehe ja liikmete ametipalk keskmise palga ning sama seadusega sätestatud koefitsiendi korrutis. (Riigikohtu esimehel - 6,0 Riigikohtu liikmel - 5,5) korrutis. 2009. aastal vähendati kohtunike töötasu Eesti keskmise palgaga seotud ametipalkade maksmise ajutise korralduse seadusega (RT I 2008. 50, 275).

Koolitus- ja lähetuskulud on võrreldes eelmise aastaga vähenenud 328,7 tuhande krooni võrra. 2009. aastal ei osaletud nii aktiivselt erinevatel välisseminaridel ja -kohtumistel. Samuti on vähenenud võrreldes 2008. aastaga administreerimiskulud, sõidukite majandamiskulud, info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud, inventari majandamiskulud, meditsiini- ja hügieenikulud ning ka kommunikatsioonikulud.

Riigikohus on liikmeks Euroopa Liidu Riiginõukogude ja Kõrgemate Halduskohtute Ühenduses (*Association of Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union*), Euroopa Liidu Kõrgemate Kohtute Presidentide Ühenduses (*Network of the Presidents of European Supreme Judicial Courts of the European Union*), Konstitutsioonikohtute Konverentsis (*Conference of European Constitutional Courts*), keskkonnaõigusega tegelevas EL kohtunike foorumis (*EU Forum of Judges for the Environment*), EN komisjonis „*Democracy through law*“ ehk Veneetsia komisjonis ja alates 2009. aasta juunikuust ka Euroopa Kohtunike Koolituse Võrgustikus (*European Judicial Training Network*).

Kokkuleppel Eesti Välisministeeriumi ja Euroopa Kohtuga täidab üks nõunik Luxembourgis riikliku eksperdi ülesandeid alates 2006.a sügisest. Rotatsiooni korras vahetuvad nõunikud aasta möödudes.

2009. aastal jätkati kohtusüsteemi traditsiooniliste ürituste korraldamist. Kohtunike täiskogu, kuhu iga aasta veebruari teisel reedel kogunevad kõik Eesti kohtunikud, korraldamise kohustus on sätestatud kohtute seaduses. Eesti kohtunike VIII täiskogu 12.–13. veebruaril

2009 ning Eesti kohtunike erakorraline täiskogu 21.–22. mail 2009 arutas uut Kohtute seaduse eelnõu. Anti välja traditsiooniliselt kohtute aastaraamat.

Investeeringute kulude täitmine jäi 2009. aastal kavandatud väiksemaks IT seadmete osas 197 229 krooni ja tarkvara osas 140 578 krooni. Nimetatud vahenditest 197 229 krooni kanti üle 2010. aastasse.

Tegevuskuludeks kokku ettenähtud vahenditest jäi kasutamata 2,6 miljonit krooni ning vahendid kanti üle 2010. aastasse.

3. Ülevaade tegevuskava täitmise aruandest

Kohtuvõimu teostamine **Strateegilised eesmärgid:**

1. Tagada sõltumatu õigusemõistmine demokraatliku riigikorra püsimiseks, õigusriigi, inimõiguste ja vähemuste tunnustamiseks ja kaitseks.

Indikaator:

Kindlustatud on Riigikohtu ja I ning II astme kohtute haldussuutlikkus, mis tagab õigusemõistmise efektiivse toimimise ja kohtulahendite kõrge sisulise kvaliteedi.

Indikaatorite algtase ehk indikaatorite väärtus 2008. aasta lõpu seisuga: Puudub

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks:

Kohtusüsteemi arengu põhimõtete kohaselt on kohtute haldamine lahutatud täitevvõimust. Kohtute haldamise ja arengu tagamiseks on moodustatud iseseisev kohtuhaldusasutus, mis on nii õiguslikult kui ka organisatsiooniliselt ühtse kohtusüsteemi osa ja allutatud kogu kohtusüsteemi juhtimismudelile.

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Saavutatud on kokkulepped ja on alustatud ettevalmistusi Riigikohtu arenguvajadusi tagava ruumiprogrammi elluviimiseks. Riigikohus panustab I ja II astme kohtute haldussuutlikkusse kindlustamisse kohtute haldamise ümberkorraldamise ettevalmistamise kaudu.

Indikaatori tegelik saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Riigikohus jätkas koostööd RKAS-iga koostööprotokolli raames Riigikohtule sobivate ruumiprogrammiliste lahenduste leidmiseks. Kohtute haldamise ümberkorraldusteks on valminud Kohtute seaduse eelnõu, mis võeti Riigikogu menetlusse põhiseaduskomisjoni algatusel 17.12.2009. Eelnõu nr 649SE.

Selgitused 2009. aasta oodatud ja tegeliku indikaatori saavutustaseme erinevuse kohta:

Ettevalmistuste periood Riigikohtu arenguvajadusi tagava ruumiprogrammi elluviimiseks on kestnud planeeritust kauem kahel põhjusel: kohtuhalduskeskuse loomise alus tuleneb uuest Kohtute seadusest, mille menetlemine on pooleli Riigikogus ning tulenevalt Muinsuskaitse Nõukogu seisukohast hoonete osas, mis asuvad planeeritava uue hoone asukohas

Indikaator:

Loodud on eeldused kohtute osalemiseks eelarveprotsessis, eesmärgiga kindlustada kohtuvõimu finantsautonoomia stabiilse ja kindlapiirilise rahastamise tagamiseks.

Indikaatorite algtase ehk indikaatorite väärtus 2008. aasta lõpu seisuga: Puudub

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks:

Kohtute stabiilne rahastamine toimib selge metoodika ja standardite alusel. Kohtusüsteemi arengupõhimõtete alusel väljatöötatud ja seadusandja poolt vastu võetud seadusemuudatuste alusel on kujundatud kohtusüsteemi eelarve kogu õigusemõistmise süsteemi stabiilseks koondeelarveks.

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Koostöös Vabariigi Valitsusega on välja töötatud kohtusüsteemi sisese eelarvemenetluse põhimõtted ja kohtute üldises eelarveprotsessis osalemise põhimõtted ning metoodika, mis loovad kohtuvõimule võrdsed tingimused eelarveprotsessis osalemiseks võrdluses seadusandliku ja täidesaatva võimuga.

Indikaatori tegelik saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Kohtute seaduse eelnõu, mis võeti Riigikogu menetlusse põhiseaduskomisjon algatusel 17.12.2009 (Eelnõu nr 649SE) loob eeldused kohtute rahastamiseks ühtse koondeelarve kaudu riigieelarvest.

Indikaator:

Tagatud on institutsionaalselt sõltumatu enesekorralduse põhimõttele tuginev terviklik seadusandlikku ja täidesaatvat võimu tasakaalustav kohtuvõim.

Indikaatorite algtase ehk indikaatorite väärtus 2008. aasta lõpu seisuga: Puudub

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks:

Kohtusüsteem kui põhiseaduslik institutsioon on terviklik. Seadusandja on vastu võtnud kohtusüsteemi arengu põhimõtetele tuginevad seadusemuudatused, millega kohtute haldamine on lahutatud täitevvõimust, moodustatud on iseseisev kohtuhaldusasutus.

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Kohtusüsteemi arengupõhimõtete elluviimise ettevalmistamiseks on koostöös Justiitsministeeriumiga loodud töögrupp, kes esitab arengupõhimõtete rakendamiseks vajalikud seadusemuudatuse eelnõud arutamiseks Vabariigi Valitsuses ja esitamiseks Riigikogule.

Indikaatori tegelik saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Kohtute seaduse eelnõu võeti Riigikogu menetlusse põhiseaduskomisjoni algatusel 17.12.2009. Eelnõu nr 649SE

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

Kohtusüsteemi põhiseaduslik ülesanne on õigusemõistmine. Kehtiva kohtute seaduse (edaspidi KS) kohaselt on vastutus kohtusüsteemi toimimise eest hajutatud täitevvõimu (justiitsminister) ja kohtute (sh eelkõige Riigikohus) vahel. Riigikogu menetluses oleva uue kohtute seaduse eelnõu väljatöötamine on tingitud esmajoones kohtusüsteemi sisemistest arenguvajadustest. Eelnõuga muudetakse oluliselt kohtuhalduse senist korraldust, pannes vastutuse õigusemõistmise korrakohase toimimise eest kohtusüsteemile kui põhiseaduslikule institutsioonile endale. Eelnõus on lähtutud Eesti kohtunike täiskogul heakskiidetud kohtusüsteemi arengupõhimõtetest ning nähtud ette täitevvõimu vabastamine kohtute haldamise ülesandest.

2. Tagada õiglane ja erapooletu õigusemõistmine mõistliku aja jooksul ja tõsta kohtuotsuste kvaliteeti

Indikaator:

Kohtul ja kolleegiumidel on pidev ja päevakohane informatsioon õigusteaduse ja õigusemõistmise aktuaalsetest teemadest ja arengutest rahvusvahelisel tasandil. Vajadusel on esitatud Eesti kohtusüsteemi seisukohad ja ettepanekud.

Indikaatorite algtase ehk indikaatorite väärtus 2008. aasta lõpu seisuga: Puudub

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks:

Eesti kohtud osalevad aktiivselt rahvusvaheliste organisatsioonide töös. Välja on arendatud tugiteenuste võrk vahendamaks Eesti ja välisriikide kohtunike stažeerimist. 2012 toimub Eestis Eesti Juristide liidu eestvedamisel ja koostöös Euroopa Kohtu, Justiitsministeeriumi ja Riigikohtuga FIDE kongress.

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Kohtutele edastatakse jooksvalt teavet Euroopa Kohtu, Euroopa Inimõiguste Kohtu lahendite ja teiste valdkonnas oluliste otsustuste ja õiguse kohaldamise praktikast. Riigikohus osaleb rahvusvaheliste organisatsioonide töös ja toimub koostöö teiste riikide ülem- ja põhiseaduskohtutega.

Indikaatori tegelik saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Riigikohus koostas ja tegi kättesaadavaks kohtunikele Euroopa Kohtu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu olulisemate lahendite lühikokkuvõtted. Osalemine rahvusvaheliste organisatsioonide töös toimus kavandatud kujul. Riigikohus on liikmeks Euroopa Liidu Riiginõukogude ja Kõrgemate Halduskohtute Ühenduses (Association of Councils of State and Supreme Administrative Jurisdictions of the European Union), Euroopa Liidu Kõrgemate Kohtute Presidentide Ühenduses (Network of the Presidents of European Supreme Judicial Courts of the European Union) Konstitutsioonikohtute Konverentsis (Conference of European Constitutional Courts), keskkonnaõigusega tegelevas EL kohtunike foorumis (EU Forum of Judges for the Environment), EN komisjonis "Democracy through law" ehk Veneetsia komisjonis. Kokkuleppel Eesti Välisministeeriumi ja Euroopa Kohtuga täidab üks nõunik Luxembourgis riikliku eksperdi ülesandeid alates 2006.a sügisest. Rotatsiooni korras vahetuvad nõunikud aasta möödudes.

Indikaator:

Kohtulahendite kättesaadavus ja kohtupraktika analüüs võimaldavad kohtutel rakendada seadusi ühetaoliselt, vajadusel on kohtupraktika analüüsil tuginevad ettepanekud tehtud õigusloomega tegelevatele institutsioonidele või täitevvõimu teostajatele.

Indikaatorite algtase ehk indikaatorite väärtus 2008. aasta lõpu seisuga: Puudub

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks:

Kohtulahendid on kohtute infosüsteemis kättesaadavad. Kohtupraktika analüüsid on vastavalt tööplaanidele valminud ning kättesaadavad. Analüüsides tulemusel on valminud ülevaated.

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Kohtulahendid on kohtute infosüsteemis kättesaadavad ning Riigikohtu infosüsteemis toimib lahendite tekstipõhine otsing. Riigikohtu kohtupraktika analüüsi üksus koostab analüüsid vastavalt 2009. aastaks kinnitatud tööplaanile, teostatud analüüsid või nende kokkuvõtted avaldatakse, vajadusel edastatakse asjasepuutuvatele institutsioonidele.

Indikaatori tegelik saavutustase 2009. aasta lõpuks:

I ja II astme kohtulahendid on kohtute infosüsteemis (KIS), Riigikohtu lahendid avaldatakse Riigikohtu veebilehel koos märksõnade ja annotatsioonidega, toimib tekstipõhine otsing. 2009. aastal koostati 12 kohtupraktika analüüsi. Analüüsid on avaldatud Riigikohtu kodulehel ja nende põhjal on avaldatud artikleid Juridicas ja Riigikogu Toimetistes.

Selgitused 2009. aasta oodatud ja tegeliku indikaatori saavutustaseme erinevuse kohta:

Igas kohtupraktika analüüsi valdkonnas töötab üks analüütik, kellel on võimalik tegeleda päevakorral olevate kiiret analüüsimeetodeid vajavate teemadega. Kõiki aktuaalseid teemasid ei ole võimalik analüüsida, sest olemasolev ressurss seda praegu ei võimalda. Seetõttu on osa õigusvaldkondi ja –institute vaatamata analüüsivajadusele seni jäänud tähelepanu alt välja. Analüüsimeetode aluseks olev kohtulahendite andmebaas (KIS) on kohtupraktika analüüsi vajadusi silmas pidades jäänud välja arendamata. KIS on käesoleval ajal suunatud kohtuhalduse eesmärkide täitmisele ning võimaldab koguda statistilisi andmeid, kuid selle funktsionaalsus ei toeta kohtupraktika sisulist analüüsi. Täna kasutatav kohtute infosüsteem (KIS) on end ammendanud, nii selle statistilise olemuse kui ka negatiivses mõttes kasutajasõbralikkuse poolest. Riigikohtule teadaolevalt on justiitsministeeriumi eestvedamisel kavas koostada lähteülesanne täiesti uue infosüsteemi tellimiseks kohtutele.

Indikaator:

Kohtunikele on tagatud koolitusvajadusele vastav kutsealast asjatundlikkust toetav ja professionaalne koolitus.

Indikaatorite algtase ehk indikaatorite väärtus 2008. aasta lõpu seisuga: Puudub

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks:

Kohtunike koolitus toimub vastavalt kohtunike koolitusnõukogu poolt kinnitatud kohtunike koolitusstrateegiale. Kohtunikud osalevad koolitustel vastavalt koolituskavadele.

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Kohtunike koolitus toimub vastavalt 2008. aastal kinnitatud koolituskalendri. 2009. aastal muudetakse koolituse korraldust ning kohtunike koolitusnõukogu asub teenindama Riigikohus. Selle ülesande täitmiseks on loodud Riigikohtu struktuuris koolitusüksus.

Indikaatori tegelik saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Koolitusnõukogu kiitis heaks 2009. aasta koolitusprogrammi täitmise aruande. Koolitusüritused toimusid planeeritud mahus. Edasi lükkus kaks koolitust seaduste vastuvõtmise edasilükkumise tõttu. Toimus viis lisakoolitust. 2009. a toimus ilma tõrgeteta kohtunike koolituse korralduse üleminek SA Õiguskeskusest Riigikohtusse. 2009. a jätkati kohtunikele väliskoolitustel osalemise võimaldamist erinevates Euroopa riikides. Valmistati ette kohtunike koolituse strateegia aastateks 2010-2015, mille koolitusnõukogu kinnitas 22.01.2010

Indikaator:

Kohtuniku ametisse asujad omavad kohtunikutööks vajalikke teadmisi ja oskusi

Indikaatorite algtase ehk indikaatorite väärtus 2008. aasta lõpu seisuga: Puudub

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks:

Kohtunike valiku- ja ettevalmistussüsteem on korrastatud ja uuendatud. Välja on töötatud ja rakendatud ühtne noorkohtunike juhendamise metoodika.

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Tuginedes Justiitsministeeriumi ning õiguselukutsete esindajate koostöös valmivale analüüsile ning juriidilist kõrgkvalifikatsiooni eeldatavatele ametikohtadele esitatavate nõuete ja neile vastavuse kindlakstegemise metoodikale on välja töötatud kohtunike valiku ja kutsealase ettevalmistuse põhimõtted ja metoodika.

Indikaatori tegelik saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Jätkus senine praktika kohtunikukandidaatide ettevalmistamisel ja valikul, 2009. aastal toimunud konkursside tulemusel asus kohtuniku ametisse 6 uut kohtunikku, 2009. aasta lõpu seisuga oli pooleli 3 konkurssi. Kohtunikuametist lahkus 19 kohtunikku. Kohtunikukandidaate oli aasta jooksul teenistuses 8, neist on 2010. aasta alguseks kohtunikukandidaadi teenistuses 3, kõigil neil on sooritatud kohtunikueksam. 2009. aasta lõpus kuulutas Justiitsministeerium välja konkursi kolmele kohtunikukandidaadi kohale. Koolitusnõukogu kinnitatud uues kohtunike koolituse strateegia aastateks 2010-2015 on strateegilise eesmärgina sõnastatud mh noorkohtunike koolitusprogrammi koostamine.

Selgitused 2009. aasta oodatud ja tegeliku indikaatori saavutustaseme erinevuse kohta:

2009. aasta jooksul ei ole Justiitsministeerium kaasanud kohtusüsteemi esindajaid aruteludesse õiguselukutsetesse asumise baasnõuete kirjeldamisel. Ministeeriumi 2008. aasta sügisel esitatud ja Eesti Õigusteadlaste päevadel tutvustatud eelnõu projekt juristide kutseeksami sisseviimiseks ei arvestanud Riigikohtu poolt ega teiste õiguselukutsete poolt esitatud märkusi ja soovitusi. Järgnevat arutelu eelnõu projekti teemal toimunud ei ole. Karjäärisüsteemi kujundamise põhimõtted on välja töötatud menetluses oleva uue kohtute seaduse eelnõu raames.

Indikaator:

Kohtuteenistujatele on loodud terviklik koolitussüsteem.

Indikaatorite algtase ehk indikaatorite väärtus 2008. aasta lõpu seisuga: Puudub

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks:

Õigusemõistmist teenindavate ametnike koolitus on integreeritud kohtunike koolitussüsteemi ning toimib vastavalt koolitusstrateegiale.

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Kohtuteenistujate ühtse koolitussüsteemi alused on ette valmistatud.

Indikaatori tegelik saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Koolitusnõukogu kinnitatud uues kohtunike koolituse strateegia aastateks 2010-2015 on strateegilise eesmärgina sõnastatud mh kohtuametnike ja kohtunike koolitussüsteemide ühendamise. Riigikohtu esimees moodustas 2009. a kohtukorralduse probleemide töögrupi, mis kaardistas ja selgitas välja erinevaid probleeme kohtute töö korraldamisel. Üks selle töögrupi teemadest oli kohtuametnike (istungisekretärid, kantseleisekretärid, tõlgid) koolituse probleemide kaardistamine. Konsultandid ja nõunikud kuuluvad juba praegu kohtunike sihtgruppi. Kohtukorralduse töögrupp lõpetas oma töö detsembris 2009 ning andis ka aru Kohtute Haldamise Nõukojas, mille tulemusena KHN tegi ülesandeks moodustada uus töögrupp, mis tegeleb senise töögrupi järelduste rakenduskava väljatöötamisega. Selle kava järgi peaks lahendused leidma ka kohtuametnike koolitusküsimused.

Selgitused 2009. aasta oodatud ja tegeliku indikaatori saavutustaseme erinevuse kohta:

Kohtuametnike koolituse korraldamise vastutus ja rahastamise kehtiva korra kohaselt lasub justiitsministeeriumil. Kahe koolitussüsteemi ühendamine saab osutada võimalikuks peale uue kohtute seaduse vastuvõtmist.

Indikaator:

Riigikohtus toimub õigusemõistmine vastavalt menetlusseadustikule mõistliku aja jooksul.

Indikaatorite algtase ehk indikaatorite väärtus 2008. aasta lõpu seisuga: Puudub

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks:

Õigusemõistmine toimub vastavalt menetlusseadustikele. Riigikohtus töötavad kohtunõunikud, kes on valdkondlikud tippasjatundjad. Nõunike arvu osas on saavutatud tase: kaks kohtunõunikku kohtuniku ja kolm nõunikku kolleegiumi esimehe kohta, millele lisanduvad põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegiumi nõunikud.

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Õigusemõistmine toimub vastavalt menetlusseadustikele mõistliku aja jooksul.

Indikaatori tegelik saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Riigikohtus ei esinenud takistusi kohtuasjade lahendamiseks mõistliku aja jooksul 2009. aastal oli Riigikohtus loa andmise menetluses kokku 2 258 taotlust ja läbi vaadati 1 978 menetlustaotlust. Taotluse menetlusse võtmine otsustati 1 668 taotluse osas, millest võeti menetlusse 435 taotlust, s.o 26 %. 2009 oli koosseisus 30 nõuniku ametikohta. Tööjõu voolavus nõunike osas aasta jooksul 8 %

Indikaator:

Õigusemõistmist teenindavad ametnikud on kvalifitseeritud, motiveeritud ja lojaalsed kohtusüsteemile.

Indikaatorite algtase ehk indikaatorite väärtus 2008. aasta lõpu seisuga: Puudub.

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2012. aasta lõpuks:

Tagatud on kvalifitseeritud töötajate leidmist ja hoidmist toetavad töötingimused.

Indikaatorite kavandatud saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Ametikohad on täidetud, tööjõu voolavus mitte rohkem kui 10%. Nõunike töötasud ulatuvad olenevalt teenistuja kvalifikatsioonist kuni I astme kohtuniku palgani.

Indikaatori tegelik saavutustase 2009. aasta lõpuks:

Tööjõu voolavus on Riigikohtus madal, 2009. aastal oli 5,6 %. Tulenevalt negatiivsetest lisaelarvetest oli takistusi teenistussuhte ajutiselt peatanud teenistujate ametikohtade täitmisel, mis suurendas oluliselt ametisolevate teenistujate töökoormust ning seeläbi ka tööjõudlust.

Selgitused eesmärgi saavutamise kohta:

Kohtuasjade läbivaatamine õiglaselt, mõistliku aja jooksul ja võimalikult väheste kulutustega on kohtute tegevuse üks peamisi eesmärke. Kuigi Riigikohtus toimub asjade läbivaatamine mõistliku aja jooksul tuleb tänaste kohtusüsteemi ees seisvate põhiliste probleemidena nimetada eelkõige kolme: menetluse pikkus; tühistatud ja/või muudetud kohtuotsuste kõrge suhtarv; asjade kuhjumine. Kohtulahendite kvaliteedi tõstmiseks ja seaduste ühetaolise rakendamise tagamiseks tuleb parandada kohtupraktika kättesaadavust ning laiendada kohtupraktika analüüsitegevust.

Olulised tegevused ja nende vahetud tulemused:

1. Kassatsioonikohtu ja põhiseaduslikkuse järelevalve kohtu funktsioonide täitmine. Vahetu tulemus: 2009. aastal võeti menetlusse 26% läbivaadatud menetlustaotlustest. Menetlusse võetud asjadest lahendati aasta jooksul 181 tsiviilasja, 121 haldusasja, 76 kuriteoasja ja 52 väärteoasja. Põhiseaduslikkuse järelevalve asju vaadati läbi 33.
2. Kohtukorraldust ja kohtupraktikat kajastava analüüsitegevuse arendamine. Vahetu tulemus: 2009. aastal koostati 12 kohtupraktika analüüsi. Analüüsid on avaldatud Riigikohtu kodulehel ja nende põhjal on avaldatud artikleid Juridicas ja Riigikogu Toimetistes. Analüüsi kasutati kohtunike koolituste materjalides ning analüütikud osalesid koolituste läbiviimisel.
3. Kohtunike koolituse korraldamine ja arendamine. Vahetu tulemus: Koolitusnõukogu kiitis heaks 2009. aasta koolitusprogrammi täitmise aruande. Koolitusüritused toimusid planeeritud mahus. Edasi lükkus kaks koolitust seaduste vastuvõtmise edasilükkumise tõttu. Toimus viis lisakoolitust. 2009. a toimus ilma tõrgeteta kohtunike koolituse korralduse üleminek SA Õiguskeskusest Riigikohtusse. 2009.a jätkati kohtunikele väliskoolitustel osalemise võimaldamist erinevates Euroopa riikides. Valmistati ette kohtunike koolituse strateegia aastateks 2010-2015, mille koolitusnõukogu kinnitas 22.01.2010
4. Kohtusüsteemi arengu põhimõtete rakendamiseks vajalike seadusemuudatuste ettevalmistamine. Vahetu tulemus: Riigikogu menetluses on uus Kohtute seaduse eelnõu. Eelnõu sätestab kohtukorralduse, kohtuhalduse ja kohtuteenistuse õiguslikud alused. Eelnõuga muudetakse oluliselt kohtuhalduse senist korraldust, pannes vastutuse õigusemõistmise korrakohase toimimise eest kohtusüsteemile kui põhiseaduslikule institutsioonile endale. Eelnõu planeeritakse vastu võtta 2010 aasta jooksul.
5. Parandatakse kohtunike valmisolekut vastutuse võtmiseks kohtukorralduse küsimustes tõstes teadlikkust ja parandades infovahetust. Vahetu tulemus: Eesti kohtunike VIII täiskogu 12.–13. veebruaril 2009 ning Eesti kohtunike erakorraline täiskogu 21.–22. mail 2009 arutas uut Kohtute seaduse eelnõu. Anti välja traditsiooniliselt kohtute aastaraamat.

Tegevuskavas planeeritud olulised tegevused, mis jäid ellu viimata:

Kohtuteenistujate kutsealase asjatundlikkuse arendamine. Kohtuametnike ebapiisav väljaõpe ning täiendusõppe vähesus on olnud tuvastatud probleemide hulgas juba pikemat aega. Kohtuametnike koolituse korraldamise vastutus ja rahastamise kehtiva korra kohaselt lasub justiitsministeeriumil. Kahe koolitussüsteemi ühendamise saab osutada võimalikuks peale uue kohtute seaduse vastuvõtmist.

4. Ülevaade avalike teenuste kvaliteedi parandamisest ja organisatsiooni arendamisest

Kohtupraktika analüüsi suuna rakendamine, analüüside ja kohtupraktika järjepidev avaldamine aitavad kaasa avalike teenuste kvaliteedi parandamisele. Olulistest arendustegevustest saab välja tuua uue kohtute seaduse eelnõu väljatöötamise, mis on tingitud esmajoonel kohtusüsteemi sisemistest arenguvajadustest. Eelnõuga muudetakse oluliselt kohtuhalduse senist korraldust, pannes vastutuse õigusemõistmise korrakohase toimimise eest kohtusüsteemile kui põhiseaduslikule institutsioonile endale. Tulemuslikult rakendus kohtunike koolituse korralduse funktsiooni üleminek Riigikohtule.

5. Hinnang tegevuskava elluviimisele

Riigikohtu põhitegevus - kassatsiooni ja põhiseaduskohtu ülesannete täitmine toimus vastavalt tegevuskavas kavandatule. Oluliseks edasiminekuks kohtusüsteemi hõlmavate korralduspõhimõtete ja süsteemide väljatöötamisel on kohtuhalduse ümberkorralduste eelduseks oleva kohtute seaduse esialgse eelnõu väljatöötamine. Tegevuskavas ettenähtud eesmärkide saavutamistaset kirjeldavad indikaatorid on kvalitatiivsed ning seetõttu hinnangu andmisel tegevuskava täitmisele kasutati võrdlevat meetodikat: planeeritud saavutustaset võrreldi tegeliku saavutustasemega.

6. Hinnang sisekontrollisüsteemi kohta

Riigikohtu esimehena hindan Riigikohtu sisekontrollisüsteemi olulises osas tõhusaks. Riigikohus tugineb oma tegevuses põhiseaduses, kohtute seaduses, teistes olulistes õigusaktides ning Riigikohtu kodukorras sätestatule.

Riigikohtu sisekontrollisüsteemi rakendamisel on järgitud kehtivaid õigusakte ja rahvusvaheliselt üldtunnustatud standardeid. Riigikohtu seaduspärase ja säästliku toimimise ning ressursside kaitstuse tagamiseks on kehtestatud Riigikohtu varade kasutamist reguleerivad korrad, mis on kaasajastatud ning milles kirjeldatud protseduurireeglid on reaalsetl toimivad. Riigikohtus on kehtestatud siseeeskiri ja sisekorda reguleerivad valdkondlikud korrad, nagu asjaajamiskord, raamatupidamise eeskiri, sularaha kassa eeskiri, mobiiltelefoniteenuste kasutamise kord, teenistuslähete kord, arvutivõrgu kasutamise kord, sõlmitud on materiaalse vastutuse lepingud transpordivahendite ja sülearvutite kasutajatega.

Sätestatud protseduurireeglite täitmise tagavad konkreetse valdkonna eest vastutavad teenistujad ning täitmise üle järelevalve pidamine toimub nii vertikaalset juhtimisliini pidi asutuse juhtkonna poolt kui ka horisontaalselt tulenevalt vastavasse tegevusvaldkonda kaasatud allüksuste koostööst.

2009. aastal viidi sisse uus kuluarvestussüsteem, kaasajastati sularahakassa eeskiri, juurutati elektrooniline põhi- ja väikevarade inventeerimise süsteem. Kinnitati uus turvaeeskiri teenistujate ja külastajate turvalisuse tagamise korra määramiseks, töötati välja ja kinnitati uus tuleohutusjuhend ja evakuatsiooni tegevuskava.

7. Ülevaade Riigikohtu valitsemisalas olnud Sihtasutuse Eesti Õiguskeskus kohta

Sihtasutuse Eesti Õiguskeskus asutasid 1995. aastal Riigikohus, Justiitsministeerium ja Tartu Ülikool. 28.09.2004 sõlmisid Justiitsministeerium ja Riigikohus kokkuleppe riigi asutajaõiguste teostaja kohta Sa Eesti Õiguskeskuses, mille kohaselt riigi asutajaõiguste teostajaks SA-s Eesti Õiguskeskus on Riigikohus.

Sihtasutuse lõpetamine

Põhiseaduskomisjoni 24.02.2008 istungil otsustati volitada Riigikohtu esimeest otsustama riigi osalusega Sihtasutuse Eesti Õiguskeskus lõpetamine ning alkatada kohtute seaduse ja halduskoostöö seaduse muutmise seaduse eelnõu.

08.05.2008 Riigikogu poolt vastuvõetud Kohtute seaduse ja halduskoostöö muutmise seadus näeb ette muudatused kohtunike koolituse organisatsioonilises korralduses ja erisused halduslepingu sõlmimisel seoses kohtunike koolituse korraldamise ülesande üleandmisega.

01.09.2008 sõlmisid sihtasutuse asutajad ja teised põhikirjas nimetatud õigustatud isiku kokkuleppe sihtasutuse varade üleandmise kohta likvideerimismenetluses.

Sihtasutuse nõukogu võttis 17.10.2008 vastu otsuse lõpetada SA Eesti Õiguskeskus alates 1. oktoobrist 2008. Nõukogu kinnitas likvideerijaks Tanel Kase ja sihtasutuse vara jaotuse.

Sihtasutuse varad

Sihtasutuse põhikirja punkti 28 järgi läks likvideerimisel allesjäänud vara üle Tartu Ülikoolile, Riigikohtule, Justiitsministeeriumile ja Eesti Advokatuurile juristide täienduskoolituse arendamiseks.

2009. aasta alguses anti kohtunike koolitusfunktsiooni täitmiseks vajalikud varad üle Riigikohtule ja muud varad vastavalt varade jaotusplaanile teistele õigustatud saajatele. Sihtasutuse bilansis olnud hoone Lossi 19 anti tagasi Riigikohtu bilanssi. Peale kõigi kohustuste täitmist kanti vabad rahalised vahendid üle õigustatud saajate pangakontodele septembris 2009. Sihtasutus Eesti Õiguskeskus kustutati registrist likvideerija esitatud avalduse alusel 21.10.2009. Alalisele säilitamisele kuuluvad dokumendid anti üle Rahvusarhiivi. Tähtajaliselt säilitamisele kuuluvad dokumendid anti vastutavale hoiule Riigikohtu arhiivi.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANNE

Tegevjuhtkonna deklaratsioon

Kinnitame lehekülgedel 15 kuni 29 toodud 2009. aasta raamatupidamise aastaaruande koostamise õigsust ja täielikkust ja kinnitame, et:

1. raamatupidamise aastaaruande koostamisel rakendatud arvestuspõhimõtted on vastavuses Eesti hea raamatupidamistavaga.
2. raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt raamatupidamiskohustuslase finantsseisundit, majandustulemust ja rahavoogusid.

/allkirjastatud digitaalselt/
Märt Rask
Riigikohtu esimees

/allkirjastatud digitaalselt/
Kerdi Raud
Riigikohtu direktor

07. aprill 2010.a.

Bilanss		Lisa	31.12.2009	31.12.2008
kroonides				
Varad				
<i>Käibevara</i>			1 578 793	1 766 595
	Raha ja pangakontod	1	7 986	8 696
	Muud nõuded ja ettemaksed	3	1 570 807	332 015
	Müügiootel põhivara	4	0	1 425 884
<i>Põhivara</i>			27 647 367	29 208 548
	Osalused sihtasutustes ja mittetulundusühingutes		0	943 058
	Materiaalne põhivara	4	27 055 419	27 730 971
	Immateriaalne põhivara	5	591 948	534 519
Varad kokku			29 226 160	30 975 143
Varade ja kohustuste vahe			176 841 940	113 472 335
Kohustused ja netovara				
<i>Lühiajalised kohustused</i>		3,6	11 048 111	9 014 071
	Võlad tarnijatele		225 079	173 807
	Võlad töötajatele		2 930 039	2 895 937
	Muud kohustused ja saadud ettemaksed		2 383 083	1 140 527
	Eraldised	3,6	5 509 910	4 803 800
<i>Pikaajalised kohustused</i>		3,6	195 019 989	135 433 407
	Eraldised	3,6	195 019 989	135 433 407
Kohustused kokku			206 068 100	144 447 478

Tulemiaruanne

kroonides

	Lisa	2009	2008
Tegevustulud		3 726 592	1 741 511
Tulud majandustegevusest	7	144 036	106 950
Kasum /kahjum põhivara müügist	7	1 533 256	100 100
Trahvid	7	0	12 000
Riigilõivud	7	200	0
Saadud toetused	7	241 005	0
Muud tegevustulud	7	1 808 095	1 522 461
Tegevuskulud		-115 260 622	-72 400 265
Antud toetused		-78 421	-5 930 446
Tööjõukulud	8	-105 591 151	-54 276 248
Majandamiskulud	9	-6 960 933	-9 198 302
Muud tegevuskulud	9	-1 044 933	-1 868 479
Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	4,5	-1 585 184	-1 126 790
Tegevustulem		-111 534 030	-70 658 754
Finantstulud ja -kulud		-8 600 037	12 756
Tulem osalustelt		-474 033	12 756
Intressikulud	6	-8 126 004	
Aruandeperioodi tulem		-120 134 067	-70 645 998
Siirded	10	120 134 067	70 645 998

Rahavoogude aruanne

kroonides

Rahavood põhitegevusest

	Lisa	2009	2008
Tegevustulem		-111 534 030	-70 658 754

Korrigeerimised:

Põhivara amortisatsioon ja ümberhindlus	4,5	1 585 184	1 126 790
Kasum/kahjum põhivara müügist	7	-1 533 256	-100 100
Korrigeeritud tegevustulem		-111 482 102	-69 632 064

Põhitegevusega seotud
käibevarade
netomuutus

Muutus nõuetes ostjate vastu		-13 208	0
Muutus nõuetes toetuste ja siirete eest		-38 558	0
Muutus muudes nõuetes		-362	0
Muutus maksude, lõivude, trahvide ettemaksetes		-1 203 850	0
Muutus muudes ettemaksetes		17 187	-105 351
Põhitegevusega seotud käibevarade netomuutus kokku	3	-1 238 791	-105 351

Põhitegevusega seotud
kohustuste netomuutus

Muutus võlgades hankijatele		51 272	52 824
Muutus võlgades töövõtjatele		34 102	803 849
Muutus maksu-, lõivu- ja trahvikohustustes		1 660 975	212 100
Muutus muudes kohustustes		-357 746	316 140
Muutus saadud toetuste ettemaksetes		-60 673	53 525
Muutus eraldistes		46 297 551	-5 428 527
Põhitegevusega seotud kohustuste netomuutus	3	47 625 481	-3 990 089

Kokku rahavood põhitegevusest		-65 095 412	-73 727 504

Rahavood investeeringu

Tasutud materiaalse ja
immateriaalse põhivara
soetamisel

Materiaalse vara soetus		-189 314	-3 556 457
Immateriaalse põhivara soetus		-383 585	-501 302

Laekunud põhivara
müügist

Laekunud materiaalse põhivara müügist	4,7	2 959 700	100 100

Laekunud osaluste
müügist

		74 302	0

Kokku rahavood investeeringu		2 461 103	-3 957 659

Rahavood finantseerimisest

Netofinantseerimine eelarvest		62 633 599	77 688 480

Rahavood finantseerimisegevusest kokku		62 633 599	77 688 480

Puhas rahavoog		-710	3 317
Raha ja selle ekvivalendid perioodi algul	1	8 696	5 379
Raha ja selle ekvivalendid perioodi lõpul	1	7 986	8 696
Raha ja selle ekvivalentide muutus		-710	3 317

Varade ja kohustuste vahe muutuse aruanne

kroonides

	Kokku
Saldo 31.12. 2007	-25 150 915
Muutused arvestuspõhimõtetes	90 370 138
Korrigeeritud algsaldo	65 219 223
Siire tulemi elimineerimisest	48 253 112
Kokku muutused	48 253 112
Saldo 31.12.2008	113 472 335
Muutused arvestuspõhimõtetes	5 869 137
Korrigeeritud algsaldo	119 341 472
Siire tulemi elimineerimisest	57 500 468
Kokku muutused	57 500 468
Saldo 31.12.2009	176 841 940

Riigieelarve täitmise aruanne 2009

kroonides

Klassi- fikaatori kood	Nimetus	2009 esialgne eelarve	2009 lõplik eelarve	2009 tegelik eelarve täitmine	Tegelik täitmine miinus lõplik eelarve	Üle viidud 2010 aastasse
	Raha ja selle ekvivalendid aasta alguses*			8 696		0
Tulude laekumine						
32	Kaupade ja teenuste müük	80 000	142 076	131 478	-10 598	
38	Muud tulud	1 300 000	1 300 000	4 834 438	3 534 438	
Tulude laekumine kokku		1 380 000	1 442 076	4 965 916	3 523 840	0
Kulude tasumine						
15	Materiaalsete ja immateriaalsete varade soetamine ja renoveerimine	-1 200 000	-950 486	-612 679	337 807	-197 229
4	Eraldised	-330 000	-140 471	-139 094	1 377	
5	Tegevuskulud	-68 284 584	-64 377 506	-61 701 914	2 675 592	-2 661 470
6	Muud kulud	-1 000	-1 000	-1000	0	
Kulude tasumine kokku		-69 815 584	-65 469 463	-62 454 687	3 014 776	-2 858 699
Finantseerimistehingud						
20.5	Kohustuste suurenemine			2 248 007	2 248 007	
20.6	Kohustuste vähenemine			-2 606 152	-2 606 152	
Finantseerimistehingud kokku				-358 145	-358 145	
Riigikassast saadud siirded*				65 583 926		
Riigikassale üle antud siirded*				-7 737 720		
Raha ja selle ekvivalendid aasta lõpus*				7 986		

Selgitused lõpliku eelarve kujunemise kohta on esitatud aruande lisa 9.

Sularaha kassa jääk oli aasta alguses 8 696 krooni. Kassasse toodud eelarvelistest vahenditest kulutati enam 1 360 krooni majandamiskuludeks ning kaitsjonite kassasse laekus 650 krooni.

Kassa jääk vähenes seega võrreldes aasta algusega 710 krooni.

Kohustuste muutusena on kajastatud kaitsjonite laekumised ning tagastamised aasta jooksul.

Raamatupidamise aastaaruande koostamisel kasutatud arvestusmeetodid ja hindamisalused

Käesolev raamatupidamise aastaaruanne on koostatud kooskõlas Eesti hea raamatupidamistava ja riigieelarve seadusega. Eesti hea raamatupidamistava tugineb rahvusvaheliselt tunnustatud arvestuspõhimõtetele (Euroopa Liidu raamatupidamise direktiivid, rahvusvahelised finantsarvestuse standardid ja rahvusvahelised avaliku sektori raamatupidamise standardid) ning selle põhinõuded on kehtestatud raamatupidamise seaduses, mida täiendavad Raamatupidamise Toimkonna poolt välja antud juhendid ning riigi raamatupidamise üldeeskirjas sätestatud nõuded.

Raamatupidamise aastaaruanne on koostatud Eesti kroonides.

Varade ja kohustuste jaotus lühi- ja pikaajalisteks

Varad ja kohustused on bilansis jaotatud lühi- ja pikaajalisteks lähtudes sellest, kas vara või kohustuse eeldatav valdamine kestab kuni ühe aasta või kauem arvestatuna bilansikuupäevast.

Raha ja raha ekvivalendid

Bilansis kajastatakse raha ja pangakontode kirjel kassas olevat sularaha ning lühiajalisi või katkestatavaid tähtajalisi deposiite.

Maksu-, lõivu-, trahvi- ja muud nõuded

Nõudeid kajastatakse bilansis nõudeõiguse tekkimise momendil ning hinnatakse lähtuvalt teadaolevast informatsioonist. Võimaluse korral hinnatakse iga konkreetse kliendi laekumata nõudeid eraldi, arvestades teadaolevat informatsiooni kliendi maksevõime kohta. Suure hulga samaliigiliste nõuete laekumise tõenäosust hinnatakse grupi baasil, võttes arvesse eelmiste perioodide statistikat sarnaste nõuete laekumise. Aruandeperioodil laekunud, eelnevalt kuludesse kantud nõuded on kajastatud aruandeperioodi ebatõenäoliste nõuete kulu vähendusena. Lootusetud nõuded kantakse bilansist välja.

Osalused sihtasutustes

Aruandekohustuslase bilansis kajastatakse 100%-lise osaluse määraga neid osalusi sihtasutustes ja mittetulundusühingutes, mille üle riigiraamatupidamiskohustuslasel on valitsev mõju. Valitsev mõju tekib üldjuhul õigusest määrata enam kui 50% sihtasutuse või mittetulundusühingu juhtimisorgani liikmetest. Osalused on bilansis kajastatud kapitaliosaluse meetodil. Sihtasutus Eesti Õiguskeskus likvideeriti ja selle kohta on tehtud registris lõpetamiskanne 21.10.2009.

Materiaalne põhivara

Materiaalseks põhivaraks loetakse varasid hinnangulise kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 30 000 kroonist (kuni 31.12.2004 soetatud varad alates 10 000 kroonist). Varad, mille kasulik eluiga on üle ühe aasta, kuid mille soetusmaksumus on alla põhivara arvelevõtmise piirmäära, kajastatakse kuni kasutuselevõtmiseni väheväärtusliku inventarina (varudes) ja vara kasutuselevõtmise hetkel kantakse kulusse.

Põhivara soetusmaksumusse arvatakse kulutused, mis on vajalikud vara kasutuselevõtmiseks, v.a põhivara soetamisega kaasnevad maksud, lõivud, laenu-, koolitus ja lähetuskulud, mis kajastatakse nende tekkimisel aruandeperioodi kuluna.

Põhivara rekonstrueerimisväljaminekud, mis vastavad materiaalse põhivara definitsioonile, liidetakse põhivara maksumusele.

Põhivarasid kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Kulumi arvestamisel kasutatakse lineaarset meetodit. Kulumi norm määratakse igale põhivara objektile eraldi, sõltuvalt selle kasulikust tööeast.

Kulumi normid aastas on põhivara gruppidele järgmised:

- Hooned 1,2-2%
- Masinad ja seadmed 20-35%
- Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia seadmed 20-35%
- Muu inventar 10-25%
- Seifid 5%

Maad ja kunstiväärtusi, mille väärtus aja jooksul ei vähene, ei amortiseerita.

Immateriaalne põhivara

Immateriaalse põhivarana kajastatakse füüsilise substantsita vara kasuliku tööeaga üle ühe aasta ja soetusmaksumusega alates 30 000 kroonist (kuni 31.12.2004 soetatud varad alates 10 000 kroonist). Immateriaalset põhivara kajastatakse soetusmaksumuses, millest on maha arvatud akumulieeritud kulum ja võimalikud väärtuse langusest tulenevad allahindlused. Immateriaalse põhivara amortiseerimisel kasutatakse lineaarset meetodit ja amortisatsioonimäärad aastas on 20-35%.

Üldjuhul kajastatakse uurimis- ja arenguväljaminekud tekkimise momendil kuluna. Erandiks on arenguväljaminekud, mis on identifitseeritavad ja mis tõenäoliselt osalevad järgmiste perioodide tegevustes.

Müügiotel põhivara

Müügiotel põhivaraks loetakse materiaalselt või immateriaalselt põhivara või kinnisvarainvesteeringut, mis müüakse väga suure tõenäosusega lähema 12 kuu jooksul, mille korral on alustatud aktiivset müügitegevust ning millele on määratud realistlik hind.

Müügiotel põhivara amortiseerimine lõpetatakse ja vara klassifitseeritakse ümber käibevarade gruppi. Seda kajastatakse kuni müügi toimumiseni kahest madalamas, kas bilansilises jääkväärtuses või õiglasest väärtuses (miinus müügikulutused). 2008. aasta bilansis on müügiotel põhivarana arvel Pangodi õppekeskus, mis müüdi 2009. aasta jaanuaris.

Renditud varad

Kapitalirendina käsitletakse rendilepingut, mille puhul kõik olulised vara omandiga seonduvad riskid ja hüved kanduvad üle rentnikule. Muud rendilepingud kajastatakse kasutusrendina.

Kasutusrendi maksed kajastatakse kuluna ühtlaselt rendiperioodi jooksul.

Eraldised ja tingimuslikud kohustused

Bilansis kajastatakse eraldisena enne bilansipäeva tekkinud kohustusi, millel on seaduslik või lepinguline alus või mis tulenevad aruandekohustuslase senisest tegevuspraktikast, mis nõuab varast loobumist ja mille suurust saab usaldusväärselt hinnata, kuid mille lõplik maksumus või maksetähtaeg ei ole kindlalt fikseeritud. Eraldiste hindamisel on lähtutud juhtkonna hinnangust, kogemustest ja vajadusel ka sõltumatute ekspertide hinnangutest. Pikaajalised eraldised on diskonteeritud 6%-lise diskontomääraga.

Pensionieraldistena kajastatakse töötajatele seaduse alusel tagatud hüvitisi eripensionide ja pensionisuurenduste maksmiseks. Eripensionid ja pensionisuurendused kajastatakse kuluna proportsionaalse osa krediteerimise meetodil, mille kohaselt tekitab iga töölase teenistuse periood lisäühiku pensioni saamiseks vastavalt pensioni saamiseks nõutavale staažile. Pensionieraldiste arvestamiseks kasutatakse Statistikaameti andmeid keskmise järelejäänud eluea kohta ning Rahandusministeeriumi hinnanguid keskmise pensioni muutumise kohta tulevastel perioodidel. Töötajate puhul hinnatakse lisaks, kui suur osa töötajatest lahkub töölt enne eripensioni või pensionisuurenduse väljateenimist.

Lubadused, garantiid ja muud kohustused, mis teatud tingimustel võivad tulevikus muutuda kohustusteks, on avalikustatud raamatupidamise aastaaruande lisades potentsiaalsete kohustustena.

Tulude arvestus

Kogutud trahvide tulu võetakse arvele tekkepõhiselt. Tulu teenuste müügist kajastatakse teenuse osutamisel, lähtudes valmidusastme meetodist.

Kulude arvestus

Kulusid kajastatakse tekkepõhiselt. Põhivara või varude soetamisega kaasnevad mittetagastatavad maksud ja lõivud kajastatakse soetamise momendil kuluna, mitte varade ega varude soetusmaksumusena.

Sihtfinantseerimine

Sihtfinantseerimisena kajastatakse sihtotstarbeliselt antud ja teatud tingimustega seotud toetusi. Sihtfinantseerimist ei kajastata tuluna või kuluna enne, kui eksisteerib piisav kindlus, et toetuse saaja vastab sihtfinantseerimisega seotud tingimustele ja sihtfinantseerimine leiab aset. Sihtfinantseerimise kajastamisel rakendatakse brutomeetodit, mille korral kajastatakse sihtfinantseerimise tulu ja selle arvel tehtud kulu või põhivarade soetust mõlemaid eraldi.

Tegevuskulude sihtfinantseerimise kajastamisel lähtutakse tulude ja kulude vastavuse printsiibist (tulu sihtfinantseerimisest kajastatakse proportsionaalselt sellega seonduvate kuludega). Varade sihtfinantseerimise korral kajastatakse sihtfinantseerimine tuluna selles perioodis, millal sihtfinantseerimise abil soetatud vara võetakse bilansis põhivarana arvele.

Siirded

Riigi rahalisi vahendeid haldab rahandusministeeriumi koosseisus olev riigikassa osakond, kes annab riigiasutustele raha ülekannete tegemiseks ja saab riigiasutustelt neile laekunud raha. Vastavaid rahalisi liikumisi kajastatakse siiretena. Samuti kajastatakse siiretena teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega tehtud muid varade, kohustuste, tulude ja kulude vastastikuseid üleandmisi.

Riigieelarve täitmise aruanne

Riigieelarve täitmise aruanne koostatakse e-riigikassa programmi andmete alusel kassapõhisel printsiibil, arvestades ka sularaha kassas vahendite liikumist.

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE LISAD

Lisa 1. Raha ja selle ekvivalendid

kroonides

	31.12.2009	31.12.2008
Sularaha	7 986	8 696
Raha ja selle ekvivalendid kokku	7 986	8 696

Lisa 2. Tehingud avaliku sektori ja sidusüksustega

kroonides

2.A. Nõuded ja kohustused

	Lühiajalised nõuded	Lühiajalised kohustused
Seisuga 31.12.2008		
Riigiraamatupidamiskohustuslased	0	266 215
Kohalikud omavalitsused	0	44 595
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	0	649
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	0	197 697
Avaliku sektori üksused kokku	0	509 156
Sidusüksused	0	12 730
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	0	521 886
Seisuga 31.12.2009		
Riigiraamatupidamiskohustuslased	1 203 850	1 925 990
Kohalikud omavalitsused		2 400
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	130 600	
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad		115 521
Avaliku sektori üksused kokku	1 334 450	2 043 911
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	1 334 450	2 043 911

2.B. Tulud ja kulud

	2009		2008	
	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud	Tegevus- tulud	Tegevus- kulud
Riigiraamatupidamiskohustuslased	18 800	1 152 987	11 200	2 013 792
Kohalikud omavalitsused	48 757	426	51 756	
Muud avalik-õiguslikud juriidilised isikud	7 065	95 960		117 100
Sihtasutused, mittetulundusühingud, tütarettevõtjad	12 763	1 657 459	42 869	6 799 873
Avaliku sektori üksused kokku	87 385	2 906 832	105 825	8 930 765
Sidusüksused	0	0	0	132 043
Kokku avaliku sektori ja sidusüksused	87 385	2 906 832	105 825	9 062 808

Lisa 3. Muud nõuded ja kohustused

kroonides

	31.12.2009		31.12.2008	
	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa	Lühiajaline osa	Pikaajaline osa
Nõuded ja makstud ettemaksed				
Nõuded ostjate vastu	13 208		0	
Saamata sihtfinantseerimine	38 558		0	
Kinnipidamised töötasudest	362		0	
Maksude ettemaksed	1 203 850		0	
Muud ettemakstud tulevaste perioodide kulud	267 261		295 074	
Ettemakstud kindlustusmaksed	0		26 651	
Majandus- ja lähetuskulude ettemaksed teenistujatele	8 561		10 289	
Puhkusetasude ettemaksed	39 007		0	
Nõuded ja ettemaksed kokku	1 570 807		332 014	
Kohustused				
Võlad hankijatele	225 079		173 806	
Võlgnevus teenistujatele	2 930 039		2 895 937	
Maksukohustused	1 917 190		256 215	
s.h. sotsiaalmaks	1 150 350		145 019	
üksikisiku tulumaks	664 025		57 004	
erisoodustuse tulumaks	9 264		3 725	
töötuskindlustusmaks	93 551		14 588	
kogumispension	0		35 879	
Tagatistasud	465 893		823 639	
SA "Eesti Õiguskeskus" sihtfinantseerimine	0		60 673	
Pensionieraldised	5 509 910	195 019 989	4 803 800	135 433 407
Kohustused kokku	11 048 111	195 019 989	9 014 070	135 433 407

Ettemakstud tulevaste perioodide kulud sisaldavad kütuse ettemaksu 23 166 krooni, raamatukauplusele "Krisostomus" tehtud ettemaksu väliskirjanduse eest summas 60 000 krooni, Oracle hoolduslepingu alusel tehtud ettemaksu 31 880 krooni, ML serveri hoolduslepingu alusel tehtud ettemaksu jääki 2010. aastaks summas 21 615 krooni ja Tartu Ülikoolile tasutud ettemaksu koolituste ettevalmistamise eest (materjalide koostamine) summas 130 600 krooni.

Lisa 4. Materiaalne põhivara

kroonides

	Maa	Hooned ja rajatised	Masinad ja seadmed	Muu põhi- vara	Lõpeta- mata tööd ja ettemaksed	Kokku
Bilansiline väärtus perioodi alguses						
Soetusmaksumus	88 860	26 075 549	3 866 466	2 611 749		32 642 624
Akumuleeritud kulum	0	-788 660	-2 488 556	-1 634 437		-4 911 653
Jääkväärtus	88 860	25 286 889	1 377 909	977 312		27 730 970
Müügiootel põhivara		1 425 884				1 425 884
Aruandeperioodi liikumised						
Soetused ja parendused	0	0	95 314	0		95 314
Lõpetamata tööd ja ettemaksed	0	0	0	0	94 000	94 000
Mahakandmised	-560	-1 425 884	0	0		-1 426 444
Mitterahalise sihtfinantseerimisena saadud		0	354 450	40 273		394 723
Amortisatsioon ja allahindlused		-312 900	-756 580	-189 548		-1 259 028
Liikumised kokku	-560	-1 738 784	-306 815	-149 276	94 000	-2 101 436
Bilansiline väärtus perioodi lõpus						
Soetusmaksumus	88 300	26 075 549	4 320 410	2 603 309	94 000	33 181 568
Akumuleeritud kulum		-1 101 560	-3 249 316	-1 775 272		-6 126 148
Jääkväärtus	88 300	24 973 989	1 071 094	828 036	94 000	27 055 419

Mitterahalise sihtfinantseerimisena anti SA Eesti Õiguskeskuse poolt üle kohtunike koolitusfunktsiooni täitmiseks vajaminev inventar ja seadmed. Aasta jooksul soetati videokonverentsi seade maksumusega 95 314 krooni. 94 000 krooni eest telliti Lossi 17 hoone veetorustike ja elektrisüsteemi ümberehituse projektid. Ehitustööd toimuvad 2010. aastal.

Lisa 5. Immateriaalne põhivara

kroonides

Immateriaalne põhivara	Tarkvara	Arenguväljaminekud	Kokku
Bilansiline väärtus perioodi alguses			
Soetusmaksumus	2 006 105	0	2 006 105
Akumuleeritud kulum	-1 471 586	0	-1 471 586
Jääkväärtus	534 519	0	534 519
Aruandeperioodi liikumised			
Soetatud	81 185	302 400	383 585
Maha kantud	-49 420	0	-49 420
Amortisatsioon ja allahindlus	-276 736	0	-276 736
Bilansiline väärtus perioodi lõpus			
Soetusmaksumus	2 037 870	302 400	2 340 270
Akumuleeritud kulum	-1 748 322	0	-1 748 322
Jääkväärtus	289 548	302 400	591 948

2009. aasta jooksul soetati kohtunike koolituse statistika tarkvara 81 185 krooni väärtuses ning teostati Riigikohtu infosüsteemi arendustöid 302 400 krooni eest.

Lisa 6. Eraldised ja tingimuslikud kohustused

kroonides

Eraldised	Perioodi algul	Kasutatud perioodi jooksul	Lisandunud perioodi jooksul	Arvestatud intressikulu	Perioodi lõpul
2008					
Pensionieraldised					
Sh töötavate kohtunike pensionieraldis	0	0	93 937 101	0	93 937 101
Sh pensionile jäänud kohtunike pensionieraldis	0	0	46 300 106	0	46 300 106
Kokku	0	0	140 237 207	0	140 237 207
s.h. lühiajalised	0	0	4 803 800	0	4 803 800
pikaajalised	0	0	135 433 407	0	135 433 407
2009					
Pensionieraldised					
Sh avaliku teenistuse pensionieraldis	0	0	5 869 137	0	5 869 137
Sh töötavate kohtunike pensionieraldis	93 937 101	0	43 329 193	5 636 226	142 902 520
Sh pensionile jäänud kohtunike pensionieraldis	46 300 106	-4 778 126	7 746 484	2 489 778	51 758 242
Kokku	140 237 207	-4 778 126	56 944 814	8 126 004	200 529 899
s.h. lühiajalised	4 803 800	-4 778 126	5 484 236	0	5 509 910
pikaajalised	135 433 407	0	51 460 578	8 126 004	195 019 989

Pensionieraldistena kajastatakse töötajatele seaduse alusel tagatud hüvitisi eripensionide ja pensionisuurenduste maksmiseks. Eripensionid ja pensionisuurendused kajastatakse kuluna

proportsionaalse osa krediteerimise meetodil, mille kohaselt tekitab iga tööalase teenistuse periood lisäühiku pensioni saamiseks vastavalt pensioni saamiseks nõutavale staažile. Pensionieraldiste arvestamiseks kasutatakse Statistikaameti andmeid keskmise järelejäanud eluea kohta ning Rahandusministeeriumi hinnanguid keskmise pensioni muutumise kohta tulevastel perioodidel. Töötajate puhul hinnatakse lisaks, kui suur osa töötajatest lahkub töölt enne eripensioni või pensionisuurenduse väljateenimist. Pikaajalised eraldised on diskonteeritud 6%-lise diskontomääraga. Pensionieraldiste arvestamisel on arvesse võetud 81 praegust töötajat, 19 ametis olevat riigikohtunikku, 4 lahkunud riigikohtunikku ja 9 pensionile jäänud riigikohtunikku.

Lisa 7. Tegevustulud

kroonides

	2009	2008
Üüri-ja renditulu	67 351	67 452
Teenuste müük	19 093	39 498
Muu toodete ja teenuste müük	57 592	0
Saadud sihtfinantseerimine	241 005	0
Kohtukulud ja tagatistasud eelarvesse	1 808 095	1 522 461
Trahvid	0	12 000
Riigilõivud	200	0
Kasum/kahjum põhivara müügist	1 533 256	100 100
Kokku	3 726 592	1 741 511

Lisa 8. Tööjõukulud

kroonides

	2009	2008
Avaliku teenistuse ametnike töötasud	24 803 710	23 945 324
Töötajate töötasud	972 073	988 563
Valitavate ja ametisse nimetatud isikute töötasud	13 988 466	15 275 353
Ajutiste lepinguliste töötajate töötasud	545 938	144 715
Muud koosseisuvälised töötasud	202 815	0
Eripensionid ja pensionisuurendused	51 075 677	0
Töötasukulud kokku	91 588 679	40 353 955
Erisoodustused	230 257	314 799
Sotsiaalkindlustusmaks	13 459 662	13 448 511
Töötuskindlustusmaks	251 519	75 236
Tulumaks erisoodustustelt	61 034	83 747
Tööjõukulud kokku	105 591 151	54 276 248

Keskmine töötajate arv	2009	2008
Avaliku teenistuse ametnikud	76,6	65,2
Töötajad	12,1	11
Valitavad ja ametisse nimetatud isikud	18	18,4
Kokku	106,7	94,6

Kõrgemale ja tegevjuhtkonnale arvestatud tasud

Ametikohad	2009	2008
	Töötasud	Töötasud
Riigikohtu esimees	806 116	828 249
Riigikohtu direktor	686 230	721 023

Lisa 9. Majandamiskulud

kroonides

	2009	2008
Administreerimiskulud	1 623 311	1 884 471
Uurimis- ja arendustööd	0	138 135
Lähetuskulud	599 436	747 883
Koolituskulud	564 203	744 468
Ruumide majandamiskulud	1 779 387	1 374 131
Sõidukite majandamiskulud	159 771	227 342
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia kulud	828 629	898 797
Inventari majandamiskulud	113 159	1 451 650
Tervishoiukulud	73 015	133 077
Õppevahendite ja koolituse kulud	550 397	0
Ürituste korraldamise kulud	669 626	1 575 148
Eri- ja vormiriietus	0	23 200
Kokku	6 960 933	9 198 302
Muud kulud (käibemaks ja maamaks)	1 044 933	1 868 479

Rendikulu katkestamatutelt kasutusrendilepingutelt tulevastel perioodidel	31.12.2009	31.12.2008
Järgmisel majandusaastal	272 856	228 199
2. kuni 5. aastal	269 433	156 663

Kasutusrendilepingud on sõlmitud arvutikomplektide ja monitoride rentimiseks 36kuuliseks perioodiks. Rendiperioodi lõppedes tagastatakse renditud vara rendileandjale ning sõlmitakse uus rendileping järgnevas 36kuuliseks perioodiks.

Lisa 10. Siirded

kroonides

	2009	2008
Rahalised siirded		
Saadud riigikassast ülekannete tegemiseks	65 583 926	76 819 825
Riigikassale üle antud laekumised	-7 737 720	-4 564 581
Rahalised siirded kokku	57 846 206	72 255 244
Mitterahalised siirded teiste riigiraamatupidamiskohustuslastega		
Saadud teistelt riigiraamatupidamiskohustuslastelt	0	-55 295 596
Sotsiaalkindlustusametilt ATS pensionid	0	-55 295 596
Üle antud teistele riigiraamatupidamiskohustuslastele	4 787 393	5 433 237
Kohtute Raamatupidamiskeskusele (nõuded)	9 267	4 710
Sotsiaalkindlustusametile eripensionid	4 778 126	5 428 527
Mitterahalised siirded kokku	4 787 393	-49 862 359

Siirded tulemi elimineerimiseks	57 500 468	48 253 113
Siirded kokku	120 134 067	70 645 998

Lisa 11. Selgitused eelarve täitmise aruande kohta

kroonides

Lõpliku eelarve kujunemine

	Tulud	Kulud
Esialgne eelarve	1 380 000	-69 815 584
Üle toodud eelmisest aastast		-848 572
Muudatused lisaeelarve alusel		5 256 769
I LEA		1 706 205
II LEA		3 550 564
Eelarves kavandatud majandustegevusest laekuv tulu	-10 000	10 000
Tegelikult majandustegevusest laekunud tulu	72 076	-72 076
Kokku lõplik eelarve	1 442 076	-65 469 463

Esialgselt oli eelarve tuludena planeeritud 80 000 krooni majandustegevusest ja 1 300 000 krooni kautsjonite laekumisest.

Tegelikult laekus 2009 aasta jooksul majandustegevusest 72 076 krooni.

Esialgsed eelarve kulud oli planeeritud 69 815 584 krooni, millele lisandusid eelmisest aastast üle toodud vahendid summas 848 572 krooni.

I lisaeelarvega vähendati Riigikohtu kulusid personalikulude osas ning majandamiskulude osas summas 1 706 205 krooni. Samuti loobus Riigikohus varade müügist laekunud tuludest summas 2 943 223 krooni. II lisaeelarvega vähendati Riigikohtu kulusid nii investeeringute, personali- kui ka majandamiskulude osas summas 3 550 564 krooni.

Allkirjad majandusaasta aruandele

Riigikohtu 31.12.2009 lõppenud majandusaasta aruanne koosneb tegevusaruandest ja raamatupidamise aastaaruandest.

Riigikohtu direktor on koostanud tegevusaruande ja raamatupidamise aastaaruande. Riigikohtu esimees on majandusaasta aruande läbi vaadanud ja Vabariigi Valitsusele esitamiseks heaks kiitnud.

          /allkirjastatud digitaalselt/
Märt Rask
Riigikohtu esimees

          /allkirjastatud digitaalselt/
Kerdi Raud
Riigikohtu direktor

07. aprill 2010.a.